

# LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»



## PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 cèntims	

## ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.<sup>er</sup>

## ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin a la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanar

Any 4.<sup>rt</sup>

Diumenge 7 de Novembre de 1897

Núm. 186

## SECCIÓ GENERAL

### LAS FIRAS D' ENGUANY

Han acabat ja las firas y festas que anyalment celebra la immortal Ciutat desde el 29 d' Octubre, dia de San Narcís, patró del bisbat, fins al 5 de Novembre. D' animació ha sigut molta la que hi ha hagut, sense que hagi succehit cap accident desfavorable. La concurrència de forasters molt més numerosa que altres anys malgrat no haverse fet per la empresa del ferrocarril de T. B. y F. rebaxa de preus, com era de costum, ab lo que tindrà Gerona una cosa més que agrahir a una companyia que sempre ha menyspreuat totas las reclamacions que ha fet la ciutat. Doném a continuació un resum de totas las festas y espectacles que han tingut lloch en los vuyt dias:

**Funcions religioses.**—Aquestas, com de costum, s' han reduhit al ofici solemne en la capella de S. Narcís en lo primer dia de firas y als funerals que per acort del Ajuntament se celebran anyalment lo 5 de Novembre pels qui moriren en los sitis de 1809 y 1809, no faltanthi tampoch en aquesta lo corresponent sermó ressenyant per miléssima vegada epissodis d' aquells memorables fets.

**Teatre Principal.**—Ha fet son agost la companyia d' ópera que ha actuat durant aquestos dias, donchs que quasi cada funció ha sigut un lleny. Y s' ho merexia la empresa d' aquest any a diferència de las d' anys anteriors que no feyan altre cosa que explotar al públich, portant companyias de lo pitjor que trobavan que aquell pagava com a bonas. En general la que demà se despedeix ha agradat, fora alguna excepció, com per exemple el tenor Sr. Royo, que ni en *Lo Trovador* ni en la *Lucrecia* y alguna altre que cantá, sabia lo que 's pescava. Nos doná a conèixer la empresa la *Cavalleria rusticana*, que agradá moltíssim, així com també *La Sonámbula*, de molts anys no sentida en aquesta ciutat. Las demés obras que se posaren en escena se ressentiren de falta d' ensaigs. Hem de fer constar que cada dia hi hi menos cuydado en l' arreglo de la escena en nostre teatre, per manera que a seguir per aquet camí la escenari de nostre colisseu semblará un teatre casulá, ahont n' hi ha prou ab tres decoracions: bosch, casa pobre y casa rica. Es degut aixó a dos cosas: 1.<sup>a</sup> al descuyt ab que té l' Ajuntament una finca que tant li produheix y que més podria produhir si li dongués la gana de fer cumplir a las empresas y no condonés com molts vegadas succeheix lo tant que deu percibir lo municipi, y 2.<sup>a</sup> a la poca mira que tenen las empresas de posar las obras ab la propietat que requereixen, estantantse per aquest cantó tot lo que poden; un exemple de aixó tenim en el *Faust*, que fins la llum Drumont fou suprimida.

**Certámen literari.**—Ab la ausencia de totas las autoritats, perque si bé hi assistí lo governador, no estigué més que cinch minuts en lo lloch a elles destinat, va celebrarse lo dia 1.<sup>er</sup> la repartició de premis als autors liorejats en lo 26.<sup>e</sup> Certámen de l' Associació Literaria. Lo Sr. President del Jurat D. Emili Grahit doná lectura al discurs ressenyant alguns dels fets més memorables de la ciutat y de lo que 'n digué regió gerundense en la guerra de la independència de primers de segle. Com ab la sola lectura del discurs no n' hi ha prou per fersen carrech, nos reservem parlarne quan s' imprimexi; pero hem de fer constar que 'ns va cridar molt la atenció lo que sostingué respecte a la per ell anomenada regió gerundense que comprén, digué, poch més ó menos lo territori de l' actual provincia y suposant que aquesta formahistórica y políticament una verdadera comarca natural, ab caracters propis, l' anomena com hem dit ab lo nom de regió. Se fundá per tal afirmació en que la Iglesia la considerá com a tal fentne un bisbat; en considerarse després com a corregiment, y posteriorment com a provincia. Oblida a nostre entendre lo Sr Grahit que existeixen dintre la actual provincia tres comarcas diferents ab caracters distintius encara no del tot esborrats, a saber: La Selva, L' Empurdá y la Montanya, a part de altres secundaris, com *Lo Geronés* y *La Garrotxa*; ho desmenteix además la existencia del bisbat d' Ampurias, la del corregiment de Puigcerdá en temps de Felip V además del de Gerona, que comprenia bona part de lo que forma la provincia, y últimament la divisió oficial actual distinta també de la divisió eclesiástica, ja que comprén molt menos lo actual hisbat.

Lo Secretari del Jurat nostre company Sr. Morató, llegí sa memoria en catalá y féu constar que la desproporció que 's nota entre 'ls premis oferts y 'ls adjudicats es deguda, a la mesquinesa

dels premis en relació ab lo tema que 's demana, que fa que molts s' estinguin d' enviarhi, ja que no son compensats sos es forsos.

Oberts los plechs que contenian los noms dels autors premiats, resultaren ser los següents:

Premi de la Reyna Regent.—D. Angel del Arco y Molinero; accésit; D. Francisco Viver y Puig.

Premi del ex-governador Sr. de Etola.—D. Angel del Arco y Molinero.

Premi del ex-governador militar Sr. Roig.—D. Narcís de Fontanilles.

Premi de la Económica.—D. Emili Serrat y Banquells.

Premi del Sr. Compte del Villar.—D. Tomás Carreras y Arnau; accésits; don Casimir Comas y Domenech y D. Miguel Rente y Cassola.

Premi del Sr. Vilallonga.—D. Lluís Labarta.

Premi de la societat «Talia».—Joan Manel Casademunt.

Premi de la Sra. Bausili de Jané (r. i p.).—D. Pere Beleta y Gasull.

Premi del Sr. Grahit.—D. Joan B. Guell.

Premi de l' Associació.—Rnt. Jaume Collell.—Accésits: don Narcís de Fontanilles, D. Ramir Tomás y Vilaró y D. Jaume Boloix.

Las composicions llegidas foren molt aplaudidas totas, havent de repetirse la lectura de *La Cullidora* del Sr. Casademunt, *Trista* del Sr. Fontanilles y *Los Besos* del Sr. Boloix.

La concurrència numerosa y escullida.

**Corridas de toros.**—Una novetat han presentat aquest any las firas: la inauguració de la plassa de toros construhida en lo terme municipal del vehi poble de Sta. Eugenia. Dos corridas s' hi donaren per las cuadrillas de Mazantini y Villita, los dias 29 y 31 d' Octubre. Nos hem convenut per ellas que per mes que 's fassi y digui, son las corridas de toros una diversió exótica en nostre pays, que no s' arrelera per més esforços que 's fassin. Es lo que daya un amich nostre; pera que arrelin es precis parlar castellá, y nosaltres afegim que 's precis sentir en castellá, y com aixó no 's logrará may perque al cor no se 'l mana, d' aquí que 'ls toros serán sempre pels catalans un espectacle barbre, ahont assisteixen la major part, no pel espectacle en si, sino per la gent que s' hi reuneix y pel aspecte de la plassa.

Y en tant es cert lo que dihem que may la plassa construhida a Figueras fa poch anys ha pogut omplirse, hoy y assitirhi molts francesos, no perque siguin amichs dels espectacles sangnants, sino per la novetat de la diversió: ni haver passat de mitja entrada las dos corridas que s' han donat en las passadas firas, y aixó que 's tractava de la inauguració de la plassa y d' una cosa nova per molts. De las dos corridas, la primera aná com una seda, en la segona hi hagué un escándol, dels propis d' aquest espectacle, ab los consabuts crits, renechs y tirament de ampollas y objectes a la plassa, tot per haverse negat en Mazantini a posar banderillás. En fi val més que no hem parlem.

**Carreras de Velocipedos.**—Un altre de las novetats d' aquestas firas, donchs que si be se feyan antes d' uns quants anys a n' aquesta part s' ha de tenir en compte que aquelles se verificavan a la Devesa, lloch no molt apropósit per' aquestos espectacles. Enguany s' han fet en l' hermós velodromo construhit pel Club Velocipedich, quina inauguració se féu lo dia 30 del passat Octubre.

En las carreras celebradas en dit dia, guanyaren los senyors següents:

Preparatoria local.—Premi.—Sr. Boix.

Provincial.—1.<sup>er</sup> premi, Sr. Lleys; 2.<sup>on</sup> Sr. Boix; 3.<sup>er</sup> Sr. Plá Nacional.—1.<sup>er</sup> premi, Sr. Abadal; 2.<sup>on</sup> Sr. Ninué; 3.<sup>er</sup> senyor Peris

Consolació.—1.<sup>er</sup> premi, Sr. Serra; 2.<sup>on</sup> Sr. Durán; 3.<sup>er</sup> senyor Escuder.

La concurrència bastant numerosa, no obstant lo desapacible de la tarde.

**Concurs de coplas y festival.**—Senyalats respectivament pel dia 3 y 4 se celebraren en lo Teatre Principal en comptes de ferse en el torin conforme se tenia projectat, a causa de la pluja. Prengueran part en lo primer las coplas «La Unió cassanense» de Cassá de la Selva, «La principal» de La Bisbal y la «Principal» de Perelada: las tres tocaren una sardana inédita del mestre Frigola a primera vista y després una de lliure elecció cada una de ellas. En lo festival hi prengueran part set coros: «La Erato» de Figueras, «La Taponer» de Palafrugell, «Gessoria» de S. Feliu de Guixols, lo de Salt «La Regional», «Centre Federal» y

«Orfeon», d' aquesta Ciutat y la banda de Guipúzcoa. Se llegí en dit acte lo fallo del Jurat, que concedí los tres premis a les coples pel mateix ordre que las hem nomenadas, si be la de La Bisbal renunciá el seu. Lo fallo fou rebut ab forts picaments de mans, considerantlo tothom justíssim, donchs que 'l publich havia ja jutjat en lo mateix sentit del Jurat.

Lo teatre estava de gom a gom en lo segon dia y més de mitg plé el primer.

**Altres diversions públicas.**—Además dels espectacles ja resenyats, hi ha hagut sardanas, concerts públichs, los acostumats *pasacalles* y *retretas*, etc. y aquesta mena de diversions haurian sigut més a no espatllarho 'l temps que l' ha donada ab plujas, essent la causa de que la gent se retragués y deixés de concorrer a moltes d' elles.

**Diversions particulars.**—Las societats recreativas han procurat fer més agradable la estada dels forasters, donant balls, funcions de teatre, concerts, etc. Entre aquellas s' han distingit *Las Odaliscas*, lo *Centre Moral*, *Cercle Católich obrer* y 'l *Club Velocipedista*, descollant entre totas lo *Casino Gerundense* que doná dos concerts y dos balls lluhidíssims uns y altres, no solsament per lo escullit de la concurrència sino per lo notable sexteto encarregat de la execució de las pessas en los concerts. La galanteria de la societat arribá al extrem de posar a disposició dels socis y sas familias cotxes, a fi de que no 's privessin a causa del temps de cap diversió.

Fins un altre any, si Deu vol.

X.

## CIRCOL LITERARI DE VICH

Comissió executiva de la sepultura monumental de don Marián Aguiló en lo Monastir de Ripoll

MOLT RESPECTABLE SR.:

En la vetlla del dia 26 de Septembre prop passat celebrá 'l Circol Literari una sessió necrológica dedicada a la bona memoria de D. Marián Aguiló y Fuster (que al cel sia) y organizada pels poetas y escriptors d' aquesta ciutat, deixebles tots de tant inoludible Mestre. Entre ells se conta, com generalment es sabut, lo senyor Canonge d' aquesta Seu y Mestre en Gay Saber Mossen Jaume Collell, qui, trobantse ausent d' aquí per motius de salut y desitjant a pesar d' aixó cumplir son deber de pendre part en l' acte, enviá, per ser llegida en lo mateix, una notable lletra que fou aplaudida ab calor per l' auditori y que, publicada després per la majoria dels periódichs catalans, haurá arribat de segur a conèixement de vosté.

La idea qu' en dita lletra se proposa d' honrar la memoria del Mestre Aguiló enterrant sas mortals despullas en lo restaurat monastir de Ripoll es tant digna y tant acertada que, aceptada ab entusiasme general, la Junta d' aquesta Societat considerá, no solament com un honor, sinó també com un deber apropiársela y fer tots los travalls que fossen necessaris per que, com més aviat millor, pogués véures realizada. A aquest fi, comensá dita Junta per designar una comissió que anés a presentar l' original de la lletra de Mossen Jaume Collell, al venerable Prelat Restaurador de Santa Maria de Ripoll, significantli que 'l Circol Literari, si contava ab la vénia de S. E. I., comensaría a emprendre 'ls travalls per fer prácticich lo pensament. Lo senyor Bisbe rebé la lletra ab visible satisfacció y, no solsament concedí la vénia que se li demanava, sino que s' oferí a ajudar als travalls en tot lo que ell pogués; cooperació de grandíssima válua que, com es natural, agrahí profundament lo Circol Literari.

Contant, donchs, ab la autorisació del Prelat y animada per sos oferiments y sas paraulas, la Junta del Circol passá immediatament a posar la idea en conèixement de la familia Aguiló, demanantli sa conformitat, que obtingué desseguida. A las horas la esmentada Junta cregué arribat le cas de designar una nova Comissió que cuydás ja fins al final de la realisació del projecte, recayent la elecció en los qui subscriu-

hen las presents, faltats de competència, bé que no d'entusiasme.

Tant aviat com aquesta Comissió estigué constituïda, demanàrem venia al senyor Bisbe per tenir ab ell la primera reunió, en la qual comensarém per fer-li present que la Comissió, per trobarse tant al costat de S. E. I., en la capital de sa Diócesis y entremij de Barcelona y Ripoll, se considerava apta per cuydar dels treballs podríam dirne d'acció privada que farà necessaria la traslació dels restos mortals de D. Marián Aguiló al restaurat Monastir, però que 's considerava incapàs é incompetent per dirigir per si sola los treballs d'acció pública, en los quals entenía dita Comissió que debian entrarhi totas las Societats, periódichs y demás entitats y elements que d'una manera directa ó indirecta están consagrats á la restauració, propagació y enaltiment de nostre llengua catalana, de la qual era viva encarnació l'insigne poeta de Mallorca. Abundant lo Prelat en las mateixas ideas de la comissió, s'acordá unánimament dirigirse á totas aquellas corporacions y periódichs que tenen igual interés que nosaltres en honrar la memoria del patriarca de nostra literatura, no solament dintre del Principat sinó també en los reyalms de Mallorca y de Valencia y demás terras y encontradas hont encare es viu y parlat nostre idioma, porque de la manera més práctica y senzilla, ço es per medi de llurs Juntas Directivas las unas y de llurs Directores las otras, ayden ab llur consell y ab llur acció als subscriptos representants del Circol Literari. Y, com un dels primers treballs que cal embestir es la subscripció mitjansant la qual podrá realitzar-se 'l pensament, convidar á ditas Societats y periódichs á que, en la forma que cregan millor, obrin y fomentin dins llurs respectiva esfera d'acció dita colecta, podent entrar interinament las quantitats rebudas en las tesoreries de las citadas Societats ó en las administracions del esmentats periódichs, fetsen càrrech després lo Depositari que oportunament elegirá de son sí aquesta Comissió.

En compliment d'aquest acort, nos dirigim a Vosté, distingit Senyor, per que desde l'honor y merecuto lloch que ocupa se digne respondre á nostre desitj, autorisant la subscripció y treballant per son millor éxit, y significantnos, si ho creu convenient, tot lo que en concepte de Vosté, ja baix un carácter general ó baix un carácter particular, debém fer per traure 'l major fruyt de nostra comanda.

La Comissió está segura de que l'entusiasme que sentirá Vosté per l'elevada idea que tractám de realitzar, li farà planers tots los treballs que per ella haja de fer y passadoras totas las molestias. Y per açó mateix no creuen los subscriptos haver d'afegir altras paraulas á las dessusditas, més que suficientes per sa ilustració y patriotisme, ni fer més per ara que oferirseli en tot y per tot com sos servidors més afectes.

Visca molts anys.

Vich, 20 d'Octubre de 1897.—Joseph Viquer.—Antoni d'Espona y de Nuix.—Martí Genís y Aguilar.—Joseph Salarich.—Joseph Serdá y Deniel.—Joseph Fatjó Vilas.—Lluís B. Nadal, Secretari.

Accedint gustosos á la invitació del Circol literari de Vich y de la Comissió pel mateix nombrada, tant lo «Centre Catalanista de Girona y sa Comarca» com la redacció de Lo GERONÉS, obran la subscripció á que 's fa referencia, esperant no sols de tots los catalanistas, sino además de totes les persones amants de nostre llengua y de Catalunya, que procurarán contribuir en lo que pogan, pagant un just tribut de consideració á l'eximí mallorquí que consagrà al estudi de nostre llengua y al conreu de la nostre literatura la major part de la seva vida en un temps en que's veyan abandonades quasi de tothom, adelantantse á son brillant renaxement y encortantjantho ab sos congels y ab son exemple.

L'encarregat de rebre las subscripcions es en Pere Roca y Jordá, Trosorer del Centre.

## Assamblea regionalista d'Alcañiz

Com ja tenen noticia nostres lectors, lo dia 24 d'aquest mes va celebrarse la primera Assamblea Regionalista d'Aragó á la simpática ciutat d'Alcañiz. Participá oportunament lo telégrafo lo carácter de verdader aconteixement que revestí aquell acte y segons los informes que 'ls corresponsals comunicaren á la premsa de per tota Espanya podía donarse ben per satisfeta del éxit assolit la comissió de defensa que havia convocat pera la Assamblea; comissió composta de personas de tant arrelament á Aragó com son don Francisco Salés, alcalde d'Alcañiz, que la presidia, D. Eusebi Mullerat, D. Rfael Ardid, D. Joaquim Escanilla y D. Santiago Contel.

Figuravan entre 'ls assumptos presentats á la consideració de la Assamblea, los problemas més interessants pera 'l desenrotlló moral y material d'aquella regió, ja que mercés á la política centralista absorbent y viciosa, han arribat á trobarse aquellas comarcas en un estat tal de decadiment, que pobles enters no sabent ahont dirigir la mirada pera cercar los indispensables medis de vida, emigran á terras llunyanas, deixant solzament en son país la soletat y la miseria.

Lo Baix Aragó, com molt bé 's digué aquest dia á Alcañiz, es una de las comarcas quins interessos han sigut més preterits y oblidats per los Governos espanyols. Los seus abundosos fruyts y 'ls carbons de las sevas minas no podeu buscarse mercats per faltárloshi vias de comunicació que permetin extráurels. Sense carreteras y sense líneas férreas no pot tenir cap regió la vida y la riquesa que escampan arreu aquestas per los camps que creuhan.

Y d'altra part, Aragó pateix de set. Terror lo més árit d'Espanya, donchs, allí la capa pluvial tantost arriba de 20 á 25 centímetres al any, té reconshont s'hi passan anys enters sense ploure. Remeys per aixó no deixan d'haverhi. La construcció de grans pantanos pera reunir las ayguas á fi de compensar la carestia d'ellas en los temps de seca y la canalizació dels rius, ho son sens dupte. Mes la política espanyola, sobradament madrilenya y sobradament política, no té temps de preocuparse d'aquestas cosas. Prou feyna li donan sas lluytas bisantinas, sas barallas d'ambicions y 'l seu trángul d'interessos mesquins, pera que pensi en preocuparse d'administrar. Y si aixó hagues de amohinarla una estona, qui pensa en las provincias? Pera governarlas ja té 'l cacich, intermediari entre 'l poder central y las regions, y aquell ja 's cuydará de fer á cada hora lo que cregui més convenient als interessos del partit que 'l sosté.

Per la necessitat d'acabar tot aquest ordre de cosas es porque s'aixecan de tots los indrets de la península 'ls clams més desesperats. Per aquesta mateixa necessitat es porque 'ls honrats aragonesos s'han reunit á Alcañiz en Consell regional y han comensat una campanya pariona de la que nosaltres de tant temps havém emprés, pera traure las funcions de la administració espanyola d'un centre corromput, expandintias y donaut vida propia á cada una de las regions.

Del acte portat á cap lo dia 24 á la ciutat d'Alcañiz n'esperém los millors resultats. Llegint la premsa aragonesa arribada aquestos dias no podém fer menos que recullir molt falaguera impresions, ja que la reunió política que allí tingué lloch, per la categoria de las personalitats presents, la adhesió de molts corporacions municipals, la importancia indubtable dels temas discutits y 'l calor d'entusiasme ab que l'acullí la gent d'Alcañiz, trobará ressó en tota la terra aragonesa y haurá sigut segurament lo primer brot que anuncihi la florida de demá.

Segons llegim en *El Mercantil de Aragón*, va inaugurar la série de discursos lo Sr. Contel, escriptor distingidíssim, que sapigué identificarse en grau superior ab las ideas del reunits com ho feren patents los aplaudiments ab que se l'interrompía á cada pas. Desitjaríam poder nosaltres donar á ceneixer á nostres lectors un treball tan notable com es lo del Sr. Contel, pero en la impossibilitat de ferho per sa molta extensió ne reproduhirém alguns párrafos.

«Conturbado el reino aragonés por lo vacante que ocasionó la muerte de rey don Martin, produjo en el siglo XV aquellas guerras civiles en la que siete pretendientes se disputaban el derecho á la corona de Aragón; el 10 de Septiembre de 1411 se constituyó en esta ciudad el Parlamento aragonés para deliberar sobre aquella árdua cuestión, y como resultado de sus acuerdos y decisiones á últimos de abril de 1412 se reunieron en Caspe los nueve electores compromisarios para proclamar á D. Fernando Infante de Castilla.

Aquel hecho, único en la historia política del mundo y que tan alto mantiene, á través de los siglos, el nombre de Aragón, ha pasado á la posteridad con el dictado de EL COMPROMISO DE CASPE: como consecuencia de él terminó más tarde la guerra de las armas, y la paz de nuestro antiguo reino fué un hecho: suceso memorable y de imperecedero recuerdo.

Aragón, en aquel entonces, por su cordura, por su patriotismo y por su viril energía, supo imponerse para llevar á efecto un acto jamás imitado por ningún pueblo de la tierra.

¿Qué aragonés no siente hincharse sus venas al leer aquellas páginas de nuestra historia...?

Aquel Estado de Aragón, del que formaron parte integrante Catalunya y Valencia, paseó el glorioso pendón de sus barras por Italia, Grecia y Constantino-

pla, al grito de nuestros tercios y almogávares: ¡Viva Aragón!

El Aragón de hoy es el Aragón de entonces. Aragón sucumbe; su antigua y brillante historia es pura leyenda, puesto que si descendientes de los héroes legendarios, aunque conservamos su patriotismo y de sus energías toda vez que caído en el excepticismo y nos resignamos, mansedumbre y la inercia, á vivir la vida del pueblo paria que acepta la miseria como único por en lontananza. ¡Triste condición!

Aragón sucumbe, y es preciso que lo digamos alto en esta Asamblea para que llegue á oídos del gobierno, para que la prensa—y sobre todo la regional—lleve á sus columnas las notas que aquí brotan ayas de dolor y de sufrimiento de nuestra historia.

«Aragón paga sus tributos y da sus hijos para defender la patria; es llegado el momento de que respete, sí, pero también con el indiscutible derecho que nos asiste, preguntemos á los altos poderes del Estado si los aragoneses somos dignos de que otorgue los beneficios que disfrutaban las demás provincias españolas, ó si por el contrario, ha de tratádosenos como hijos espúrcos.

Desatendidos por los gobiernos de España, donados por los políticos que sacrifican el interés de los pueblos al suyo propio, en lucha abierta los partidos que han llevado al excepticismo á la masa y productora de nuestro empobrecido país, ninguna escuela política se ha preocupado en ser fondo de resolver el problema económico; todo el mundo—centro absorbente de la savia de España—lleva la cuestión política, el medio personal, y que nos encontramos—hay que decirlo con franqueza aragonesa—ahitos de discursos y de propaganda política que no llevan carne más que á los pueblos que cobran grandes nóminas, mientras que el pueblo trabajador, ese que con su sudor riega la tierra que cultiva, padece de hambre.

El regionalismo es una necesidad apremiante, cual lo hemos concebido nosotros, caben en él, ingresar en él, todos los hombres honrados de los partidos; eso queremos, á eso vamos, y por eso nos encontramos aquí con el propósito, solo y vivo, apartados por completo de toda mira política, crear un organismo que esté solo atento á defender los intereses morales y materiales de todo Aragón.

«Nuestro regionalismo condena á la mala política y á los insanos políticos; detesta los odios afines de la bandería condenándolos por antipatrióticos y perjudiciales para el bien público; deseamos el triunfo de todos aquellos buenos políticos, sean cuales sean sus ideas políticas, y á ellos acudiremos para gobernar el bien general. *El Eco de Guadalupe*—que es un periódico al que pertenece la gloria de ser el primero de haber alzado el pendón regional en Aragón—muchísimos años, (en 1885) como puede verse en su colección—ha explicado claramente nuestro regionalismo, con precisión, con aquel patriotismo y aquella ilustración que tanto distingue á la correcta y vigorosa pluma de su director mi querido amigo y compañero don Eusebio Mullerat, siempre dispuesto á la defensa de los intereses de nuestro país. Se han publicado á nuestra campaña regionalista los periódicos siguientes: *El Eco de Guadalupe*, la *Miscelánea Turra*, *Heraldo de Aragón*, *Diario de Avisos de Zaragoza*, *Opinión*, de Teruel, *La Sinceridad* de Caspe, *La Regional*, *La Renacimiento*; estos dos últimos de Barcelona.—*El Republicano* de Teruel, *El Agente Ferrer*, *Español*, *Diario de Tortosa*, *El Mercantil de Aragón* y *Derecha*.

El último mes de Septiembre celebré conferencia en la capital de Cataluña con D. Antonio Suñol, presidente de la *Unió Catalanista*, con el distinguido poeta y genial dramaturgo D. Angel Guimerá, D. Rado Roure, D. Juan Bru Sanclement, D. Manuel Rinel-lo, D. Rómulo Quintana, D. Salvador Forcadell, D. Tomás Bosch, director del *Diario de Sabadell* y otros importantes regionalistas de Barcelona, quienes ofrecieron su incondicional apoyo en favor de nuestro regionalismo y de nuestros proyectos de utilidad pública, ofrecimiento que estimo de mucho valor por la importancia de las personas, el organismo que me ofrecieron el primero como Directorio del regionalismo de Cataluña, numeroso ya y potente, y porque de aquella región, hermana nuestra en la historia, es donde debe venir el germen fecundo de su cultura, de su civilización y de su progreso, y celebré tales conferencias porque creo firmemente que nos conviene á los



## SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA			
De Gerona á Barcelona		De Gerona á Port-Bou	
	Mati	Tarde	Mati
Correu.	6'48		8'39
Cárrega.	10'37		12'43
Omnibus.		3	5'40
Rápít.		5'09	7'35
Los trens correus y ómnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega de 3.ª y el rápít de 1.ª y 2.ª		Lo tren ómnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª el de cárrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.ª	
LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA			
De Gerona á San Feliu		De San Feliu á Gerona	
	Mati	Tarde	Mati
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'09		4'32
Correu.	8'54		7'30
Mixte.	11'44		12'44
Mixte.		3'22	2'50
Correu.		5'35	5'40
Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.		Tren de banyistas (Juriol y Agost).	
LINEA DE OLOT Á GERONA			
De Salt (Gerona) á Amer		De Amer á Salt (Gerona)	
	Mati	Tarde	Mati
Núm. 2.	9'10		7'40
Núm. 4.		3	1
Núm. 6.		6	4'30
Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes			
ORDINACIONS			
Pera Banyolas á las 9 y 11 mati (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)			
Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)			
Pera Olot á las 11 mati (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)			
Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)			
Pera Anglés, La Sellera y Amer á las 10 mati (correu) Hosta de Miquel Boix. (Plassa del Gra)			
Pera Salt tot lo mati fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)			

# LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU  
DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA"

Redaccio y Administració. Cort-Real, úm. 7, 1

PREUS DE SUSCRIPCIO.

Gerona.	1	1 peseta trimestre	1'50	pesetas trimestre
Fora.	1	1'25 id.	0'10	id.
				Un número sol.

## LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companyia de segurs contra incendis á prima fixa

Fundada l' any 1888

### Capital: 2.000.000 de Pessetas

DOMICILI SOCIAL: ORFILA, 9. SEVILLA

Sub-direcció Regional: Plassa del Carril, 6, 2.ª Gerona

Sub-director Regional: D ANGEL TREMOLS Y PELL

### Sinestres pagats: Rs. 3.524.286'92

## CORREUS

ENTRADAS		SORTIDAS	
Madrid.	8'48 mati.		3'19 tarde
Barcelona.	8'48 m.		7'00 mati
França.	7'00 m. y 3'19 tarde		8'48 m. y 8'00 nit.
Puigcerdá y Ripoll.	5'30 m.		11'00 m.
Olot y sa línea.	5'30		11'00 m.
Sant Felú de Guixols.	7'00 m. y 6 tarde		9'00 m. y 6'00 tarde
Amer y sa línea.	6'30 m.		10'00 m.
Sant Aniol y sa línea.	7'00 m.		10'00 m.
Estanyol y sa línea.	7'00 m.		10'00 m.

## BANCA VITALICI DE ESPANYA

### LA PREVISIÓ

#### BANCA VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunidas  
Carrer Ample, núm. 64  
BARCELONA

CAPITAL SOCIAL  
15.000.000 D. PESSETES

Reservas en 31 Desembre de 1896. 9.235,908'05 pssetes  
 Capitals assegurats desde la fundació de las C.ªs fins al 30 Juny 1897. 195.906,957'44 »  
 Pagat per sinestres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. 12.691,707'02 »

Delegat general en la Provincia  
Joseph Coderch y Bacó  
Representant en la Capital  
Anicet Palahi  
Agents en la mateixa

Toribi Corominas.—Narcis Boadas

## MAXIM FERNANDEZ

### PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera teuyir lo cabell. No val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevellosos, tanca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprent específich. se usa en perruqueria

5, CARRER DE L' ARGENTERIA 5,—ENTRESOL.

### GERONA

Son tinturas superiors las que en Máximo fabrica: tenyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esforços dona jove, guapa y rica.

### TINTURA ABISSINIA INSTANTANEA